

HORVÁTH FLORENCIA

Anyám orgonabokrok és barackfák között

Az elején úgy féltettem magamat attól, miként fogom szólítani rég nem látott anyám, ahogy kiskoromban féltett ő engem. Most mégis olyan természetesen beszélek hozzá, beszélek róla, mintha itt állna mellettem, mintha együtt sétálnánk, ahogy gyerekkoromban, kéz a kézben. Nem kell válogatnom, nem kell szépítenem szavaim, elég csokorba rendezve mindet átnyújtani. Mint az óvodai műsoron, május első vasárnapján, de most nem kell izgulnom, hogy elfelejtem, eltévesztem a verset.

Attól, hogy több mint egy évtizede nem láttam, lett körülöttem mindörökre tél, hiába olvad a hó, hiába jön el újra, meg újra a tavasz. Úgy szorít valami belülről folyton, ahogy csak az árvákat képes szorítani ez az életteli láz. Mert kivirágzik az orgonabokor és kivirágognak kertemben a barackfák, de szemem előtt anyám menyasszonyi képe lila virággal hajában és szemem előtt a barackfa alatt napozó anyám.

Olyan gyönyörű, amilyen nem lehetett életében soha, olyan tiszta, amilyen mindig is volt. Angyali arca reszket valahol bennem, arra késztet, hogy beszéljek hozzá. Minden utamon, minden hazaérkezéskor az jut eszembe, hogy szólítsam meg, hogy könyörögjek neki, figyeljen rám. Nem szavalhatok neki, nem köthetek bokrétát, a legszínesebb gyerekrajzot sem ajándékozhatom oda, de valahol megszólal bennem a hang, ami szüntelen őt keresi, és így, hogy nincs rajtam vigyázó, óva intő keze, most bármit kimondhatok, végre mindent elmesélhetek neked, rég nem látott anyám.

Csokor anyámnak

Nézd, anyám, ez itt a vers, tudod, az egyetlen, ami pár ruhán, könyvön és fényképen kívül utánad maradt. Nem veszem leltárba, mim van tőled, tárgyaidat hiába érintem, jelentéktelenek. Te döntöttél így, te akartad, te rendezted el, most, évekkel később, de teljesítem. Ezekért a szavakért tanultam sírni, ezeknek a betűknek magját te szórtad el, naponta azon dolgozom, hogy kinőhessenek végre és utána életben maradjanak akkor is, ha nem érintik folyton a talajt.

Van tizenöt oldalnyi útmutató, tizenegy éve őrzöm az ablak melletti polc legtetetjén, könyvek fölött, hogy ez az írólapok feliratú boríték, és benne kézírásod biztosan jól érezze magát. Tudod, felülről néz, ahogy te is kiskoromban és ahogy azóta is, de már nem vádolak, hogy nem engedted meg, elkerüljelek. Azokon az oldalakon van minden, amit tudnom kell, holott nem adsz bennük tanácsot, nem tanítasz, csak megemlíted a nevemet párszor, mégis tudom, mire gondolsz, mégis

mindennek ez a pár sor lett kiváltó oka. Ez lett a vers, amik velem történnek, lettek sorai, és bár nem ápolasz, ahogy te is leírtad, ahogy én is leírtam, fürdök a mocsokban és égek valami hihetetlenül erős és csillapíthatatlan lázban. Abban az egyben biztos vagyok, mindent látsz, abban biztos vagyok, hogy fejem felett tartod vgyázó kezed, pillantásaiddal esténként betakarsz.

Nézd, anyám, ez lettem én, talán ennél nincs is tovább. Így adok hálát, sorolok emlékeket, beleszőlek napjaimba, jelentőséget és figyelmet tulajdonítok neked minden késésemtől, minden hibám és minden sikerem után. Nem magyarázom, inkább elmesélem, mindenekelőtt tudatosítom, belenyugszom, ezt hagytad rám, ezt örököltem és bármi lesz is azután, hogy végre levegőt veszek, te őrködsz verseim fölött, te őrködsz fölöttem.

Gurul tovább

Olyan álmos vagyok, mint azokon a reggeleken, amikor még nem tudtam, anyámnak víz alatt fog lebegni a szíve, olyan álmos vagyok, mint ahogy csak a betegségek tudatától lehet. Közelít felém valami, amit a madarak csendjének neveztem el, közelít felém valami halk, kifordító álmom. Az, amitől nem lehet elaludni, mégis belekerülök folyton, az, amiből kilépni csak éles vágásokkal tudok. Nem lehet a vérvonal átka, a különbözőségé sokkal inkább.

Akkor reszkettem így, amikor hallottam beszélni utoljára, akkor volt ilyen súlyos bennem az ősz és akkor fordult át téllé először a sötét. Azóta megszoktam, belenyugodtam szépen, ahogy jó gyerekekhez illik, de a lehetséges kiutak ismerete után még rosszabb visszakerülni újra ide, a némaságba. Visszakerülni, célként jelenni meg az ismeretlen okból bántó csendes felleg előtt. Nekem már csak ennyi van, a szavak kötele, köldökszinórja, és most végképp nem mozdíthatom meg, nem tekerhetem magam köré, nem vethetem ki másra, most csak várni lehet, ahogy vártam mindig az eltávozottakat, akikről tudni, úgysem térnek vissza, de megígérték mindig és bennem folyton megcsillant a remény.

Körülöttem mindenütt tárgyaim, körülöttem minden, ami kicsit is enyém, de semmi élő, semmi magától mozogni képes, így én is felveszem alakjuk és moccanás nélkül váraozok, hagyom, hogy kiforduljanak belőlem, kitérjenek utamból a mondatok, és a madarak csendje után én is higanyként guruljak tovább.

(A szerző a művek megírásának idején a Petőfi Irodalmi Múzeum Móricz-ösztöndijében részesült.)